

Landbruksdirektoratet
Postboks 1450 Vika
0116 OSLO

Saksbehandler, innvalgstelefon
Stig Horsberg, 61 26 61 50

Anbefaling om Granavollen-Tingelstad-Røykenvik som «utvalgt kulturlandskap i jordbruket»

Vi viser til tildelingsbrev for midler til utvalgte kulturlandskap i jordbruket fra 2018 og 2019 fra hhv. 16. mars 2018 og 15. mars 2019. I 2018 ble det avsatt prosessmidler til videre utredning om det nasjonalt verdifulle kulturlandskapet Granavollen-Tingelstadhøgda-Røykenvika bør bli et utvalgt kulturlandskap i jordbruket (UKL) fra 2020.

Fylkesmannen tok høsten 2018 initiativ til å etablere en lokal arbeidsgruppe for dialog om spørsmålet. Gran kommune ble bedt om å finne grunneierrepresentanter til ei slik gruppe. Januar 2019 ble arbeidsgruppa opprettet og hadde sitt første møte, med tre grunneierrepresentanter, i løpet av de to neste møtene utvidet til fem representanter. I tillegg hadde kommunen to representanter og Fylkesmannen og fylkeskommunen en representant hver i gruppa. Arbeidsgruppa har hatt sju møter, seinest 17. desember 2019, i tillegg til en studietur til det utvalgte kulturlandskapet Helgøya i Ringsaker. På ett av møtene orienterte dessuten en representant fra UKL Øya-Nordre Eik om arbeidet i dette området.

Arbeidsgruppa arrangerte 18. november 2019 et åpent møte på Brandbu, med totalt ca. 50 deltakere. To av grunneierrepresentantene i gruppa la fram et forslag til forvaltningsplan for området, og på vegne av gruppa gikk de inn for at området bør bli et utvalgt kulturlandskap i jordbruket. Etter en runde med spørsmål, kommentarer og diskusjon, viste en uformell håndsopprekning at de eller fleste tilstedeværende støttet arbeidsgruppas innstilling.

I det siste møtet i arbeidsgruppa ble forslaget til forvaltningsplan gjennomgått på nytt, og arbeidsgruppa står fortsatt enstemmig ved at området bør bli et utvalgt kulturlandskap.

Fylkesmannen vurderer det slik at grunneierne i arbeidsgruppa på en god måte representerer de øvrige grunneierne og forskjellige perspektiver på spørsmålet. Med støtte også i det som kom fram på det åpne møtet, oppfatter vi det slik at det overveiende flertallet av grunneiere i området er positive til at området får status som utvalgt kulturlandskap.

Vi mener også at området helt klart har natur- og kulturminneverdier av nasjonal verdi knyttet til jordbrukslandskapet. Også tilleggskriteriene om helhetlig landskap, representativitet og særpreg, tidsdybde og kontinuitet og formidlingsverdi er oppfylt i en slik grad at det utvilsomt forsvaret status

som utvalgt kulturlandskap. Disse forholdene er nærmere omtalt i forvaltningsplanen. Gran kommune har dessuten vist stort engasjement for at området innlemmes som UKL-område og er forberedt på å drive en aktiv forvaltning av satsingen.

Området er stort og omfatter mange både landbrukseiendommer og jordbruksforetak. Spørsmålet om et UKL bør ha mindre geografisk utstrekning enn området som er definert som «verdifulle kulturlandskap» i Naturbase og hensynssone i kommuneplanen har vært drøftet i arbeidsgruppa i flere møter. Det er et klart ønske om at hele området inkluderes, med et mindre tilleggsareal. Sjøl om det tidligere er pekt på et «kjerneområde», finnes mange viktige natur- og kulturminneverdier også utenfor dette. Det samme gjelder besøksmål og bedrifter som det er naturlig å knytte til utvikling og profilering av et UKL. At områdegrensen tidligere (2007-2008) har vært vurdert og fastsatt i en lokalt forankret prosess, er også et argument mot å etablere en ny avgrensning. Arbeidsgruppa er innforstått med at størrelsen på området innebærer at det er behov for å prioritere tydelig hva slags tiltak som kan støttes med UKL-midler. Navnet på området er også diskutert, og det var en klar holdning i arbeidsgruppa at det er et dårlig alternativ å bruke kommunenavnet som samlebegrep for UKL-området.

På dette grunnlaget anbefaler Fylkesmannen at området i Gran får status som et utvalgt kulturlandskap i jordbruket under navnet Granavollen-Tingelstad-Røykenvik fra og med 2020.

Vedlagte forvaltningsplan beskriver området, verdiene i det og utfordringer, mål og aktuelle tiltak. Vi understreker at denne forvaltningsplanen er et foreløpig utgangspunkt for arbeidet og bør bli revidert i løpet av de nærmeste to åra på bakgrunn av videre konkretisering av utfordringer og tiltak samt erfaringer med forvaltningen som UKL. Det er også satt opp et grovt anslag for behov for midler i 2020, ut fra de typene av tiltak som er beskrevet som aktuelle. Potensialet for tiltak er stort, men det faktiske behovet i oppstartsåret er nødvendigvis svært vanskelig å anslå.

Med hilsen

Haavard Elstrand (e.f.)
avdelingsdirektør

Bente Odlo
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Forvaltningsplan

Kopi til:

Landbrukskontoret for Hadeland	Rådhusvegen 39	2770	JAREN
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	LILLEHAMMER